

UNDERVISNINGS- OCH
KULTURMINISTERIET

Samordningsorganet för idrottspolitiken (LIPOKO) 2020–2023

Rapport för mandatperioden

Samordningsorganet för idrottspolitiken (LIPOKO) 2020–2023

Rapport för mandatperioden

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Undervisnings- och kulturministeriet

CC BY-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-263-972-1

ISSN pdf: 1799-0351

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2023

Samordningsorganet för idrottspolitiken (LIPOKO) 2020–2023 Rapport för mandatperioden

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2023:32**Tema**

Idrott

Utgivare Undervisnings- och kulturministeriet**Utarbetad av** Undervisnings- och kulturministeriet
Språk svenska**Sidantal**

52

Referat

Samordningsorganet för idrottspolitiken (LIPOKO) tillsattes enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering för att samordna de idrottspolitiska åtgärderna under perioden 1.1.2020–30.4.2023. Till samordningsorganet utnämndes medlemmar från 11 ministerier samt sakkunnigledamöter.

LIPOKO hade särskilt till uppgift att samordna, följa upp och utvärdera det motionsfrämjande arbetet vid de olika ministerierna samt att behandla arbetet inom den riksomfattande programhelheten I rörelse (Liikkuvat) till den del det förutsatte samarbete och samordning mellan ministerierna.

Syftet med LIPOKO:s arbete var att förbättra möjligheterna till hållbar och tillgänglig motion, öka stödet till åtgärder för en motionsinriktad livsstil och minska ojämlikheten i fråga om välbefinnande, hälsa och motion. Målet var dessutom att öka insatserna för rörelse i organisationernas verksamhetskulturer och att stärka välfärden i samhället och samhällsekonomin genom motion.

För att uppnå målen bereddes sammanlagt 126 åtgärder, av vilka 77 genomfördes och 34 inleddes under mandatperioden. LIPOKO genomförde sitt uppdrag också genom sina olika underarbetsgrupper.

Under mandatperioden lyckades man både öka samarbetet mellan ministerierna och fördjupa arbetet inom de enskilda ministerierna. Detta är en bra utgångspunkt för att vidareutveckla det tvärd administrativa arbetet för att främja motion och rörelse.

Nyckelord motion, idrott, motions- och idrottsorganisationer, motions- och idrottsföreningar, rapporter, rörelse, fysisk aktivitet

ISBN PDF 978-952-263-972-1**ISSN PDF**

1799-0351

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-972-1>

Liikuntapolitiikan koordinaatioelin (LIPOKO) 2020–2023 Toimikauden raportti

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2023:32		Teema	Liikunta
Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Yhteisötekijä	Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Kieli	ruotsi	Sivumäärä	52

Tiivistelmä

Liikuntapolitiikan koordinaatioelin (LIPOKO) asetettiin Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti koordinoimaan liikuntapoliittisia toimenpiteitä 1.1.2020–30.4.2023. Koordinaatioelimeen nimitettiin jäseniä 11 ministeriöstä sekä asiantuntijajäseniä.

LIPOKO:n tehtävinä oli erityisesti koordinoita, seurata ja arvioida eri ministeriöissä tehtävää liikunnan edistämistyötä sekä käsitellä valtakunnallisen liikunnan edistämisen Liikkuvat-kokonaisuuden työtä siltä osin kuin se edellyttää ministeriöiden välistä yhteistyötä ja koordinaatiota.

LIPOKO:n työn tavoitteiksi valittiin kestävän ja esteettömän liikunnan mahdollisuuksien parantaminen, liikunnallisen elämäntavan toimenpiteiden tukemisen lisääminen ja eriarvoisuuden vähentäminen hyvinvoinnissa, terveydessä ja liikkumisessa, organisaatioiden toimintakulttuurien liikunnallistamisen vahvistaminen sekä yhteiskunnan hyvinvoinnin ja kansantalouden vahvistaminen liikunnan keinoin.

Tavoitteiden toteuttamiseksi valmisteltiin yhteensä 126 toimenpidettä, joista toimikauden aikana saatiin 77 toteutetuksi ja 34 aloitetuksi. LIPOKO toteutti tehtäviään myös alatyöryhmien kautta.

Toimikauden aikana onnistuttiin lisäämään ministeriöiden välistä yhteistyötä ja syventämään ministeriökohtaista työtä. Tältä pohjalta on hyvä lähteä edelleen kehittämään poikkihallinnollista liikunnan edistämistyötä.

Asiasanat liikunta, urheilu, liikunta- ja urheilujärjestöt, liikunta- ja urheiluseurat, raportit, liikkuminen, fyysinen aktiivisuus

ISBN PDF 978-952-263-972-1 **ISSN PDF** 1799-0351

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-972-1>

Coordination Body for Physical Activity and Sport (LIPOKO) 2020–2023 Report of the Term

Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2023:32	Subject	Sport
---	----------------	-------

Publisher	Ministry of Education and Culture
------------------	-----------------------------------

Group author	Ministry of Education and Culture
---------------------	-----------------------------------

Language	Swedish
-----------------	---------

Pages	52
--------------	----

Abstract

In line with the Programme of Prime Minister Sanna Marin's Government, the Coordination Body for Physical Activity and Sport (LIPOKO) was appointed for the period of 1 January 2020 to 30 April 2023 to coordinate sport policy measures. The coordination body included members from 11 ministries and from expert organisations.

A key task of the coordination body was to coordinate, monitor and evaluate the work carried out by ministries to promote physical activity. It also handled the work in the national On the Move programmes whenever cooperation and coordination between ministries was required.

The objectives set for LIPOKO's work were to enhance opportunities for sustainable and accessible mobility, to increase measures for supporting a physically active lifestyle, to reduce inequality in wellbeing, health and physical activity, to support the work done to increase physical activity in organisations, and to improve the wellbeing of Finnish society and boost the national economy through physical activity.

To achieve these goals, the coordination body planned 126 measures, 77 of which were implemented and 34 initiated during the coordination body's term. The coordination body also carried out its tasks in sub-groups.

During the coordination body's term, the parties succeeded in increasing cooperation between ministries and deepening ministry-specific work. This provides a good foundation for further development of cross-administrative work to promote physical activity.

Keywords	physical activity, sports, sports organisations, sports clubs, reports, movement, physical activeness
-----------------	---

ISBN PDF	978-952-263-972-1
-----------------	-------------------

ISSN PDF	1799-0351
-----------------	-----------

URN address	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-972-1
--------------------	---

Innehåll

Förord	7
1 Bakgrund	9
2 Mål	19
3 Åtgärder, genomförande och kommunikation	20
3.1 Ministeriernas bedömning av genomförandet av åtgärder.....	21
3.2 Andra åtgärdsförslag.....	36
3.3 Kommunikation.....	37
4 Diskussion och förslag till utveckling	38
4.1 Tväradministrativt samarbete för att främja motion och fysisk aktivitet i statsförvaltningen.....	38
4.2 Olika förvaltningsområdets utvecklingsmål för att främja motion och fysisk aktivitet.....	39
5 En lägesbild över motion och fysisk aktivitet	41

FÖRORD

Ett tväradministrativt mål för regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering (2019–2023) var att höja motionsaktiviteten i alla åldersgrupper. Idrottspolitiska samarbetsorganet (LIPOKO) tillsattes i enlighet med regeringsprogrammet för att koordinera idrottspolitiska åtgärder i olika förvaltningsområden för verksamhetsperioden 1.1.2020–30.4.2023. Till koordinationsorganet utsågs medlemmar från elva ministerier samt sakkunniga medlemmar från expert- och utbildningsorganisationer som är viktiga för motionsfrämjande.

LIPOKO hade som uppgifter särskilt att koordinera, följa upp och bedöma det arbete som genomförs på olika ministerier för att främja motion samt att behandla arbetet inom de nationella motionsfrämjande programmen i rörelse till den del som detta förutsätter samarbete mellan ministerier och koordination.

LIPOKO tog fram en handlingsplan som definierar arbetets vision, mission, mål och åtgärder. "En välmående, frisk och motionerande befolkning" togs upp som vision för arbetet. Som mission skrevs att man "med tväradministrativt samarbete och ministeriernas egna åtgärder uppmuntrar och skapar möjligheter till ett välmående, friskt och rörligt liv". För arbetet valdes fyra mål:

- T1. Möjligheterna till hållbar och tillgänglig motion förbättras
- T2. Åtgärder för att stödja en motionsinriktad livsstil ökar och ojämlikheten i fråga om välbefinnande, hälsa och motion minskar
- T3. Motionsinriktningen i organisationernas verksamhetskulturer stärks
- T4. Motion stärker välfärd i samhället och samhällsekonomin

För åtgärdsplanen förbereddes sammanlagt 126 åtgärder. Undervisnings- och kulturministeriet var det huvudansvariga förvaltningsområdet för de flesta åtgärderna med 30 åtgärder, på andra plats kom social- och hälsovårdsministeriet med 23 åtgärder och på tredje plats miljöministeriet med 14 åtgärder. Varje ministerium rapporterade om genomförandet av åtgärderna. Ministerierna svarade att 77 åtgärder hade genomförts, 34 åtgärder inletts, men att genomförandet fortfarande pågår, att fem åtgärder inte har genomförts, och uppgifter saknades om nio åtgärder.

LIPOKO genomförde sina uppgifter också genom fyra olika underarbetsgrupper. Gruppernas arbete fokuserade på utveckling av samarbetet inom helheten i rörelse (Liikkuvat), utveckling av utvärdering av motionseffekterna, arbetet med motion som en del av livsstilshandledningen i de nya social- och hälsovårdsstrukturerna samt främjande av utkomstskydd för idrottare och deras utbildning.

Målet för förberedelse av åtgärder som anknyter till ministeriernas idrottspolitik och genomförandet av dem var att i första hand öka kunskaperna mellan ministerierna och därmed förbättra förutsättningarna för samarbete. Detta mål uppnåddes väl under verksamhetsperioden. Man har uppenbart gjort framsteg i det tväradministrativa främjandet av motion: det ministeriespecifika arbetet har fördjupats, systematiken i det gemensamma arbetet har förbättrats och uppföljningen och utvärderingen har stärkts. Med detta väl framtagna LIPOKO-arbete som utgångspunkt är det i framtiden bra att fortsätta att utveckla det tväradministrativa arbetet för att främja motion.

I fortsättningen skulle det vara naturligt att utveckla arbetet mellan ministerierna i allt större omfattning mot genomförande av gemensamma åtgärder. Ministerierna har gemensamma företeelser som anknyter till motion och som man försöker lösa eller utveckla. Gemensamma resurser skulle underlätta genomförandet av gemensamma åtgärder. I fortsättningen är det ändamålsenligt att också utveckla arbetets gemensamma kommunikation på statsrådsnivån och ministeriespecifikt för att öka arbetets välkändhet samt för att förbättra förståelsen av motionens betydelse.

1 Bakgrund

Ungefär en tredjedel av barn och unga¹, en fjärdedel av alla vuxna² och en sjättedel av de äldre³ motionerar tillräckligt med tanke på sin hälsa. Det uppskattas att samhällskostnaderna för fysisk inaktivitet årligen uppgår till över tre miljarder euro⁴. Förutom samhällsekonomi har motion och fysisk aktivitet en koppling bland annat till befolkningens arbets- och funktionsförmåga, hälsa och välbefinnande, lärande, gemenskap, integration, förebyggande av social utslagning, militär prestationsförmåga samt bekämpning av klimatförändringen.

Ett tväradministrativt mål för regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering (2019–2023) var att höja motionsaktiviteten i alla åldersgrupper. Idrottspolitiska samarbetsorganet (LIPOKO) tillsattes i enlighet med regeringsprogrammet för att koordinera idrottspolitiska åtgärder i olika förvaltningsområden för verksamhetsperioden 1.1.2020–30.4.2023.

-
- 1 Martin, L. m. fl. 2023. Itsearvioitu liikunta-aktiivisuus, liikuntatilanteet, liikkumis-ympäristöt ja liikkumisen seurantalaitteet. I verket Kokko, S. & Martin, L. (red.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2022. Statens idrottsråds publikationer 2023:1
 - 2 Husu, P. m. fl. 2022. Liikuntaraportti. Uppmätt fysisk aktivitet, stillasittande och fysisk kondition hos finländare 2018–2022. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2022:33
 - 3 Husu, P. m. fl. 2022. Liikuntaraportti. Uppmätt fysisk aktivitet, stillasittande och fysisk kondition hos finländare 2018–2022. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2022:33
 - 4 Vasankari, T. & Kolu, P. (red.). Räkningen för fysisk inaktivitet stiger – kostnader för samhället på grund av fysisk inaktivitet och dålig fysisk kondition. Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 31/2018.

Statsrådets redogörelse om idrottspolitiken (2018) samt⁵ ministeriernas resultat kort för motion och rörelse (2019) som togs fram tillsammans av statens idrottsråd och olika ministerier gav en bakgrund till koordinationsorganets arbete.⁶ I redogörelsen tas fram riktlinjer och beskrivs åtgärdsbehov för idrottspolitiken på 2020-talet, det mest centrala målet är att öka motion i alla befolkningsgrupper. I ministeriernas resultat kort för motion och rörelse beskrivs varje ministeriums intresse, mål, åtgärder, resurser, indikatorer, centrala lagstiftning och centrala utvecklingsområden i anknytning till främjande av motion och rörelse.

I beslutet om att tillsätta LIPOKO konstaterades att det tillsättande koordinationsorganet för sin del fortsätter det arbete som delegationen för hälso- och välfärdsfrämjande motion (TEHYLI) har utfört. Man fastställde bland annat det tväradministrativa samarbetet för motionsprogrammen (Småbarnspedagogiken i rörelse, Skolan i rörelse, Studier i rörelse, Vuxna i rörelse, Äldre i rörelse och Familjen i rörelse) samt koordination, uppföljning och utvärdering av det arbete för att främja motion som utförs på olika ministerier som uppgift för koordinationsorganet.⁷

Till koordinationsorganet utsågs utifrån ministeriernas förslag medlemmar från elva ministerier samt sakkunniga medlemmar från expert- och utbildningsorganisationer som är viktiga för motionsfrämjande.

LIPOKOs medlemmar under verksamhetsperioden 2020–2023⁸

Medlemmar:

Esko Ranto, undervisnings- och kulturministeriet, ordförande
 Konsta Luukka, kommunikationsministeriet (Tuire Valkonen, Tommi Nieppola,
 Minka Rissanen)
 Minna Huttunen, jord- och skogsbruksministeriet (Marianne Selkänaho)
 Niklas Wilhelmsson, justitieministeriet
 Mikko Koskimaa, försvarsministeriet (Kai Uitto)

-
- 5 Statsrådets redogörelse om idrottspolitiken:
https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/SRR_6+2018.pdf
 - 6 Ministeriernas resultat kort för motion och rörelse.
<https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2020/01/Ministeriernas-resultat-kort-f%C3%B6r-motion-och-r%C3%B6relse.pdf>
 - 7 Beslut om tillsättande 8.1.2020.
https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/18457c06-8c2f-47b2-98d8-08bc5eea256f/aa559f0d-b552-4bf9-afcf-73ddae0f20f4/ASETTAMISPAATOS_20200520110806.PDF
 - 8 Organisationens företrädare då LIPOKO-verksamhetsperioden upphör. Inom parentes anges de personer som tidigare har representerat organisationen.

Jukka Aalto, inrikesministeriet
 Taru Koivisto, social- och hälsovårdsministeriet
 Heidi Nummela, arbets- och näringsministeriet
 Miliza Malmelin, miljöministeriet
 Venla Kuuluvainen, statsrådets kansli (Jouni Varanka, Petra Packalen)
 Merja Salmi, finansministeriet

Sakkunniga medlemmar:

Hannu Itkonen, Jyväskylä universitet
 Eino Havas, Jyväskylän ammattikorkeakoulu/Likes
 Petra Packalen, Utbildningsstyrelsen (Kati Lounema, Anni Miettunen)
 Heidi Tattinen, SoveLi ry (Katri Tuomainen, Tommi Yläkangas)
 Mari Ahonen-Walker, Finlands Kommunförbund
 Taina Susiluoto, Finlands Olympiska Kommitté (Mikko Salonen)
 Riikka Juntunen, Finlands Paralympiska Kommitté
 Pekka Jousilahti, Institutet för hälsa och välfärd THL
 Sirpa Lusa, Arbetshälsoinstitutet
 Tommi Vasankari, UKK-institutet

Sekretariat:

Tiina Kivisaari, undervisnings- och kulturministeriet
 Päivi Aalto-Nevalainen, undervisnings- och kulturministeriet
 Minttu Korsberg, statens idrottsråd
 Mari Miettinen, social- och hälsovårdsministeriet
 Antti Blom, Utbildningsstyrelsen, helheten i rörelse
 Sari Virta, undervisnings- och kulturministeriet

Tidslinjen för arbetet under LIPOKO-verksamhetsperioden

10/2020	Förhandsuppgift till ministerierna och expertorganen om målen för LIPOKO-arbetet
3.11.2020	Bearbetning av handlingsplanen i en workshop (förhandsuppgift om målen)
21.1.2021	Beslut om målen för handlingsplanen
3–4/2021	Ministeriernas workshoppar: fästytor och åtgärder
20.5.2021	Godkännande av handlingsplanen
5/2021	Publicering av handlingsplanen
9/2021–2/2023	Presentation av ministeriernas åtgärder på möten och uppföljning av genomförandet
4/2023	Ministeriernas uppskattning av uppnåendet av handlingsplanens mål

LIPOKO-underarbetsgrupper

Fem underarbetsgrupper tillsattes för LIPOKO-koordinationsorganet.

1. I rörelse (Liikkuvat)

Verksamhetsperiod: 1.10.2020–30.4.2023

Uppgift:

1. Styra, koordinera och samordna arbetet i programmen I rörelse (Liikkuvat).
2. Säkerställa att regeringsprogrammets och den idrottspolitiska redogörelsens inskrivningar som gäller arbetet i programmen I rörelse genomförs.
3. Analysera och identifiera de möjligheter som kommer fram i arbetet i programmen I rörelse och de utmaningar som anknyter till främjandet av befolkningens fysiska aktivitet samt att hitta lösningar på dem. Särskild uppmärksamhet riktas till tväradministrativa perspektiv.
4. Följa upp och utvärdera genomförandet av programmen I rörelse och deras effektivitet för att främja befolkningens fysiska aktivitet.

Medlemmar:

Päivi Mäki, Institutet för hälsa och välfärd
Anne Punakallio, Arbetshälsoinstitutet
Kati Lehtonen, Jamk/Likes (Kaarlo Laine)
Matti Ruuska, Regionförvaltningsverket i Östra Finland
Ari Koskinen, Hämeen Liikunta ja Urheilu
Mari Miettinen, social- och hälsovårdsministeriet
Pirjo Kalmari, Äldre i rörelse, Äldreinstitutet (Katja Borodulin) (sakkunnig)
Eki Karlsson, Familjen i rörelse, Suomen Latu (sakkunnig)
Jyrki Komulainen, Vuxna i rörelse, Jamk/Likes (sakkunnig)
Nina Korhonen, Småbarnspedagogiken i rörelse, Utbildningsstyrelsen (sakkunnig)
Pekka Tiitinen, Studier i rörelse, Utbildningsstyrelsen (Johanna Kujala) (sakkunnig)
Tiina Kivisaari, undervisnings- och kulturministeriet (ordförande)
Antti Blom, Utbildningsstyrelsen, helheten I rörelse (sekreterare)
Päivi Aalto-Nevalainen, undervisnings- och kulturministeriet (sekreterare)

Resultat:

Ett programbaserat, tväradministrativt, multiprofessionellt, nätverksbaserat och forskningsassisterat sätt att främja motion har upplevts som framgångsrikt. Man har redan tio års erfarenhet av programmet Skolan i rörelse och även flera års erfarenhet av programmen för småbarnspedagogik, studier och äldre. Syftet var att med hjälp av

programmen i rörelse harmonisera praxisen för genomförandet av programmen, även om de emellertid innehåller olika åtgärder. Det mest centrala målet var att bättre och tydligt kunna beskriva verksamhetens effekter.

Man lyckades harmonisera programmens verksamhet. Under verksamhetsperioden 2020–2023 bildades helheten i rörelse som har centrala enhetliga åtgärder

1. övergripande koordination av åtgärder och kommunikation
2. stöd- och utvecklingsåtgärder för projekt som finansierats med statsunderstöd
3. uppföljning av projekt som finansierats med statsunderstöd och deras åtgärder
4. skapande och aktivering av samarbetsnätverk för programmen samt åtgärder som stöd för lokala aktörer samt
5. regelbunden utvärdering av programmens effektivitet.

En global pandemi ägde rum under verksamhetsperioden och den utgjorde ett hinder för genomförandet av helheten i rörelse, särskilt i början av perioden 2020–2022. Arbetet i programmen skedde huvudsakligen på distans, vilket försvårade uppkomsten av ömsesidig tillit och därmed även uppkomsten av åtgärder. Trots pandemin uppnåddes det mest centrala målet som gällde harmonisering av funktioner. På styrgruppens sista möte den 15 december 2022 fastställdes målet om att harmonisera programmens mål under 2023 så att det ska finnas informationskällor för dem och verksamhetens resultat kan bedömas. Genomförandet av detta mål pågår fortfarande.

2. Arbetsgruppen för utveckling av bedömningen av motionsrelaterade konsekvenser

Verksamhetsperiod: 1.9.2021–31.5.2022

Uppgift:

Arbetsgruppen hade som uppgift att ta fram en plan som innehåller åtgärder för att integrera bedömningen av motionsrelaterade konsekvenser som en del av de nuvarande konsekvensbedömningarna samt de instanser som ansvarar för genomförandet av åtgärder.

Medlemmar:

Riitta Aejmelaesus, finansministeriet (ersättare Piia Pekola)
Kirsti Kasila, Jyväskylä universitet
Tapani Kauppinen, Institutet för hälsa och välfärd
Minttu Korsberg, statens idrottsråd
Eerikki Nurmi, undervisnings- och kulturministeriet
Stina Oksa, social- och hälsovårdsministeriet
Minna Paajanen, Helsingfors stad
Toni Piispanen, statens idrottsråd
Samuli Rasila, undervisnings- och kulturministeriet
Anna-Leena Sahindahl, Jyväskylä stad
Maria Salenius, Kommunförbundet (ersättare Mari Ahonen-Walker)
Kaisa Tiusanen, justitieministeriet
Laura Valkonen, miljöministeriet
Timo Ståhl, THL / vice ordförande, sektionen för forskning, prognostisering och utvärdering vid statens idrottsråd (ordförande)
Saku Rikala, statens idrottsråd (sekreterare)

Resultat:

Som resultat av arbetsgruppens arbete publicerades Slutrapport av arbetsgruppen för utveckling av bedömningen av effekterna av motion och fysisk aktivitet (Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2022:24).

I slutrapporten beskrivs vad som avses med bedömningen av effekterna av motion och fysisk aktivitet, hur bedömningen hittills har genomförts i statsförvaltningen och kommuner, vilka som är centrala bedömningar av effekter med tanke på motion och fysisk aktivitet samt en kunskapsbas för bedömning av effekterna av motion och fysisk aktivitet. Dessutom beskrivs i rapporten arbetsgruppens förslag till fortsatta åtgärder.

3. Arbetsgruppen Servicekedjor för motion som en del av livsstilshandledningen i de nya social- och hälsovårdsstrukturerna

Verksamhetsperiod: 10.9.2021–30.10.2022

Uppgift:

Arbetsgruppen hade som uppgift att ta fram anvisningar för kommunerna för ett lyckat samarbete i anknytning till en servicekedja för motionsrådgivning som placeras i en kontaktyta.

Dessutom var syftet att ge anvisningar för genomförandet av arbete med kontaktytor som gäller anpassad motion och Move!-mätningar.

Medlemmar:

Sari Virta, undervisnings- och kulturministeriet (ordförande)
 Tarja Tenkula, Finland Kommunförbund (ersättare Sami Niemi)
 Nella Savolainen, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
 Tommi Vasankari, UKK-institutet
 Heidi Huttunen (CP-förbundet), SoveLi ry (Mari Saukkoriipi, Psoriasisförbundet)
 Tino-Taneli Tanttu (Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry), Finlands olympiska kommitté
 Tiina Siivonen, Finlands Paralympiska Kommitté
 Risto Kuronen, Päijänne-Tavastlands välfärdssammanslutning
 Maarit Varjonen-Toivonen, projektet Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus
 Minna Piirainen, Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt EKSOTE, (ersättare Aija Rautio)
 Juha Vuorijärvi, Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt
 Kaisa Laine, Nurmijärvi kommun
 Mari Miettinen, social- och hälsovårdsministeriet (sekreterare)
 Sari Kivimäki, programmet Vuxna i rörelse (sekreterare)

Resultat:

Arbetsgruppen publicerade i juni 2022 anvisningar för kommuner och välfärdsområden som definierar hur man inom social- och hälsovårdsreformen ska skapa en fungerande kontaktyta för motionsrådgivning mellan kommunerna och välfärdsområdena, som en del av helheten för livsstilshandledning, dvs. hur man kommer överens om en tydlig uppgifts- och ansvarsfördelning samt säkerställer nya slags samarbetsstrukturer. Kontaktytan uppstår när aktörer/yrkespersoner från olika organisationer arbetar tillsammans för att främja slutkundens välfärd. Kommunens motionstjänster och välfärdsområdet identifierar och definierar motpar för motionsrådgivning. Utifrån anvisningarna skapades ett konkret verktyg för genomförandet. Till anvisningarna lades även till frågor som gäller kontaktytor för anpassad motion och Move!-mätningar.

Anvisningarna utnyttjas fortfarande i genomförandet. Organiseringen av välfärdsområdena och skapandet av gemensamma servicekedjor fortsätter.

4. Utkomstskydd och utbildning för idrottare

Verksamhetsperiod: 21.6.2022–21.3.2023

Uppgift:

Arbetsgruppen hade som uppgift att utreda frågor som gäller utkomstskydd för idrottare samt förmåner som fås medan utbildning pågår.

Medlemmar:

Tiina Kivisaari, undervisnings- och kulturministeriet (ordförande)
Hannu Tolonen, undervisnings- och kulturministeriet (sekreterare)
Toni Ahva, Olympiska kommittén
Panu Autio, Jalkapallon pelaajayhdistys
Juha Dahlström, Urhea
Ella Junnila, Yleisurheilijat ry
Risto Kauppinen, Suomen jääkiekkoilijat ry
Marjaana Maisonlahti, social- och hälsovårdsministeriet
Esa-Pekka Mattila, Finlands Paralympiska Kommitté/idrottarrutskottet
Timo Meling, arbets- och näringsministeriet
Merja Salmi, finansministeriet

Resultat:

Arbetsgruppen gav ut sex åtgärdsförslag:

1. Utkomstskydd för idrottare: i fråga om idrottare bör frågor som gäller utkomstskydd för arbetslösa granskas som en del av den helhet för sysselsättning i eget arbete som kommittén för social trygghet har föreslagit.
2. Vad gäller olycksfalls- och pensionsförsäkring för yrkesidrottare ska dialogen mellan idrott och försäkringsbranschen intensifieras och vid behov ska ärendet i enlighet med verksamhetspraxisen beredas enligt trepartsprincipen. Samtidigt ska de nuvarande specialarrangemangen för idrottaravgifter identifieras.
3. Med hjälp av vuxenutbildningsstöd möjliggörs studier och flexibla övergångar i idrottsorganisationer efter den faktiska yrkesidrottarkarriären till andra uppgifter (till exempel träning, marknadsföring, förvaltning) för dem, vars heltidsanställning hos samma arbetsgivare då stödperioden börjar har pågått i minst ett år under en eller flera perioder.
4. I fråga om studiesociala förmåner ska studiestöd för idrottare granskas som en del av en övergripande reform av studiestödet. För detta arbete ska

Finlands olympiska kommitté fastställa, hur eventuella idrottare, som är berättigade till flexibilitet vad gäller studiestöd, ska definieras.

5. UKM utreder tillsammans med SHM möjligheten att statens träningsstipendier ska omfattas av den lagstadgade pensionsförsäkringen, men emellertid så att SHM har det främsta ansvaret för beredningen av ärendet. Samtidigt utreds dessutom möjligheten att bevilja fleråriga stipendier för idrottare.
6. En idrottare vars idrottsinkomst under ett skatteår, innan avdraget av utgifter för att förvärva och bibehålla inkomst, uppgår till minst 9 600 euro, har rätt att från sin idrottsinkomst skattefritt överföra högst 50 procent av bruttobeloppet på idrottsinkomsten under skatteåret, dock högst 200 000 euro, till en idrottsutövarfond. Idrottaren kan intäktsföra de medel som har överförts till idrottsutövarfonden under de följande minst två (2) och högst 15 åren i jämnstora rater efter att idrottskarriären har upphört. Idrottaren får själv ange antalet rater inom dessa gränser.

5. Rekommendation om fysisk aktivitet för barn och unga

Verksamhetsperiod: 15.9.2020–7.4.2021

Uppgift: Arbetsgruppen hade i uppgift att uppdatera rekommendationen från 2008 om fysisk aktivitet för barn i skolåldern.

Medlemmar:

Taru Lintunen, Jyväskylä universitet

Olli Heinonen, Åbo universitet

Marke Hietanen-Peltola, Institutet för hälsa och välfärd

Sami Kokko, Jyväskylä universitet

Terhi Huovinen, Jyväskylä universitet

Katja Borodulin, Äldreinstitutet

Marko Viitanen, Finlands olympiska kommitté

Aija Saari, Finlands paraolympiska kommitté

Matti Pietilä, Utbildningsstyrelsen

Kai Pihlainen, Försvarsmakten

Mari Miettinen, Social- och hälsovårdsministeriet

Antti Blom, Utbildningsstyrelsen, helheten i rörelse

Arja Sääkslahti, Jyväskylä universitet (arbetsgruppens beredare)

Tuija Tammelin, Likes (arbetsgruppens beredare)

Tommi Vasankari, UKK-institutet (arbetsgruppens beredare)

Minttu Korsberg, Undervisnings- och kulturministeriet/statens idrottsråd (ordförande)

Resultat:

Arbetsgruppens arbete resulterade i en uppdaterad rekommendation om fysisk aktivitet för barn och unga som publicerades den 7 april 2021 (Rekommendation om fysisk aktivitet för barn och unga i åldern 7–17 år. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2021:19).

2 Mål

De preciserade målen för LIPOKO-arbetet förbereddes efter att koordinationsorganets arbete hade inletts (se tidslinjen i kapitel 1.). För att genomföra varje mål fastställdes åtgärder och deras ansvariga instans eller instanser inom statsförvaltningen. Koordinationsorganets expertorganisationer fungerar som instanser som stöder genomförandet av åtgärder. Förutom LIPOKOs medlemsorganisationer deltog även andra aktörer, såsom ämbetsverk och institutioner som är underställda ministerier, i att genomföra handlingsplanen. Man tog fram en vision, mission och mål för LIPOKO-arbetet.

Vision

En välmående, frisk och motionerande befolkning.

Mission

Genom tväradministrativt samarbete och ministeriernas egna åtgärder uppmuntras och skapas möjligheter till ett välmående, friskt och rörligt liv.

Mål

- T1. Möjligheterna till hållbar och tillgänglig motion förbättras
- T2. Åtgärder för att stödja en motionsinriktad livsstil ökar och ojämlikheten i fråga om välbefinnande, hälsa och motion minskar
- T3. Motionsinriktningen i organisationernas verksamhetskulturer stärks
- T4. Motion stärker välfärd i samhället och samhällsekonomin

3 Åtgärder, genomförande och kommunikation

Varje ministerium bedömer själv genomförandet av de åtgärder som de har ansvarat för på en tregradig skala: (1) Har genomförts, (2) Har inletts, men genomförandet pågår och (3) Har inte genomförts. Svaren är en grov allmän översikt över en situation, där åtgärderna är relativt omfattande. En del åtgärder är ministeriernas kontinuerliga åtgärder, varvid det är svårt att bedöma när hela åtgärden har genomförts. Ministerierna svarade att 77 åtgärder hade genomförts, 34 åtgärder inletts, men att genomförandet fortfarande pågår, att fem åtgärder inte har genomförts, och uppgifter saknades om nio åtgärder. Handlingsplanen innehöll sammanlagt 126 åtgärder.

Undervisnings- och kulturministeriet var det huvudansvariga förvaltningsområdet för de flesta åtgärderna med 30 åtgärder, på andra plats kom social- och hälsovårdsministeriet med 23 åtgärder och på tredje plats miljöministeriet med 14 åtgärder.

Olika ministerier hade återkommande, gemensamma teman i följande åtgärder:

- Friluftsliv – motion i naturen (MM, JSM, UKM)
- Främjande av gång- och cykeltrafik (MM, KM, FM, UKM, ANM)
- Stärkande av näringsverksamhet i anknytning till motion (ANM, JSM, MM, FM)
- Främjande av användning och utveckling av idrottsplatser (UKM, FSM, JSM, SRK, ANM)
- Livsstilsrådgivning/-handledning, upprätthållande och utveckling av funktionsförmågan (ANM, FSM, SHM, UKM, IM, JSM, FM)
- Bistånd till medborgarorganisationer för att främja motion (UKM, SHM)
- Gränssnittstjänster i välfärdsområdesreformen (SHM, MM, FM)

Målet för genomgången av åtgärder som anknyter till ministeriernas idrottspolitik och genomförandet av dem var att i första hand öka kunskaperna mellan ministerierna och därmed förbättra förutsättningarna för samarbete. Detta mål uppnåddes väl under verksamhetsperioden.

3.1 Ministeriernas bedömning av genomförandet av åtgärder

T1. Möjligheterna till hållbar och tillgänglig motion förbättras

- Friluftsliv ökas hållbart och jämlikt
- Man ser till att förhållandena för motion och fysisk aktivitet är bra i olika förvaltningsområden
- Kompetensen i planering, byggande och upprätthållande av förhållandena för fysisk aktivitet och motion ökas
- Användningen av fysiskt aktiva transportsätt ökas
- Aktiv rörelse i den bebyggda miljön främjas genom utveckling av tillgängligheten i boendemiljön och funktioner till fots och med cykel

De primära ansvariga parterna: KM, MM, JSM, Kommunförbundet

Åtgärder dessutom: UKM, IM, FSM, SRK, ANM

T1. Åtgärd	Förvaltningsområde med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltningsområden	Bedömning av genomförandet
1) Man tar fram en nationell strategi för friluftslivet i samarbete med olika förvaltningsområden och aktörer	MM	JSM, UKM, ANM, SHM, FM, KM	
- understöd enligt strategin för friluftslivet	UKM		Har genomförts
2) Man upprätthåller och utvecklar förhållandena och tjänsterna för friluftsliv och motion i naturen, och samtidigt beaktas även tillgänglighet (till exempel minskning av det eftersatta underhållet, kommunikation, främjande av tjänstedesign, stöd för utveckling av kommunernas närliggande friluftslivsområden) särskilt i naturskyddsområden	MM		Har genomförts
3)) Man upprätthåller och utvecklar förhållandena och tjänsterna för friluftsliv och motion i naturen, och samtidigt beaktas även tillgänglighet (till exempel minskning av det eftersatta underhållet, kommunikation, främjande av tjänstedesign) särskilt i statens områden som är i ekonomibruk	JSM		Oavslutad

T1. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
4) Man utvecklar samhällsplanering och boendemiljöer som främjar fysisk aktivitet (till exempel liikuntakaavoitus.fi, lagstiftning, understöd)	MM		Oavslutad
5) Kompetens i planering av tillgängliga utelivsstrukturer ökas (utbildning)	MM		Har genomförts
6) Motion som en del av Förortsprogrammet 2020–2022 (bland annat förortsunderstöd till närliggande idrottsplatser och träningsredskap samt forskningsverksamhet i anknytning till motion)	MM	SHM, UKM, ANM, IM, JM	Har genomförts
7) Man främjar utvecklingen av tillgängliga, hälsosamma och trygga boendemiljöer så att de stöder motion i vardagen	MM		Oavslutad
8) Man främjar tillgången till gröna nätverk i den bebyggda miljön	MM		Oavslutad
9) Främjande av en hållbar samhällsstruktur samt gångtrafik, cykeltrafik samt andra hållbara transportsätt och underhåll av leder som en del av strategier, program och avtal (såsom den riksomfattande trafiksystemplanen Trafik 12 och Färdplanen för fossilfria transporter, Trafiksäkerhetsstrategin och MBT-avtalen för stadsregioner)	KM	MM, ANM, FM, FSM + andra ministerier	Har genomförts
10) Genomförande av det nationella programmet för att främja gång och cykling (såsom statsunderstöd till kommunerna för att främja förhållanden för gång- och cykeltrafik och för att utarbeta kommunernas planer för gång- och cykeltrafik)	KM	MM, SHM, UKM, FM, JSM, ANM	Har genomförts
11) Uppmuntran till gång- och cykeltrafik genom beskattning	FM		
12) Utnyttjande av digitalisering och data för att främja aktiv rörelse (reseinformationstjänster/reseplanerare)	KM		Har inte genomförts
13) Framtagning av en databas om gång- och cykeltrafik och kommunikation om databasen (såsom Planering av cykeltrafik och Planeringsanvisning för gångtrafik)	KM		Har genomförts

T1. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
14) Deltagande i regionalt trafiksystemarbete	KM		Har genomförts
15) Assistans vid byggande av idrottsplatser	UKM		Har genomförts
16) Främjande av planläggning som främjar motion liikuntakaavoitus.fi)	UKM	MM	Har genomförts
17) Främjande av användningen av aktiva transportsätt som en del av programmen I rörelse	UKM		Har genomförts
18) Främjande av förhållanden för fysisk aktivitet i småbarnspedagogik-, skol- och studiemiljöer som en del av informationsstyrning	UKM		Har genomförts
19) Upprätthållande och främjande av allmän säkerhet och ordning (ledning, styrning och övervakning av räddnings- och polisverksamheten, förebyggande av olyckor samt säkerhet vid evenemang för allmänheten)	IM		Har genomförts
20) Gemensam användning av idrottsplatser utvecklas mellan garnisoner och kommuner	FSM		Oavslutad
21) Kommunikation och digitala tjänster om friluftslivstjänster utvecklas (bland annat utinaturen.fi, retkikartta.fi)	MM	JSM	
22) Friluftsliv främjas i Skärgårdsprogrammet och Landsbygdspolitiska helhetsprogrammet 2021–2027.	JSM		Oavslutad
23) Förhållandena för fysisk aktivitet och motion utvecklas (bland annat tillgänglighet) som en del av Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 samt tjänster utvecklas och främjande av fysisk aktivitet och motion beaktas vid planeringen av den programperioden	JSM		Har genomförts
24) Statsrådets utrednings- och forskningsplan består av prioriteringar som valts av regeringen och som är centrala för regeringens och ministeriernas verksamhet. Teman som gäller motion och fysisk aktivitet kan tas med i planen om beslutsfattarna gör sådana prioriteringar	SRK	UKM	Har genomförts

T1. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
25) Träningslokaler med hälsosam inomhusmiljö främjas inom ramen för programmet Sunda lokaler 2028	SRK		Oavslutad
26) Tillgängliga och hållbara förhållanden för motion och fysisk aktivitet främjas med EU:s strukturfonder	ANM		

T2. Åtgärder för att stödja en motionsinriktad livsstil ökar och ojämlikheten i fråga om välbefinnande, hälsa och motion minskar

- Tillgången till stöd som gäller handledning i en hälsosam livsstil och psykiskt välbefinnande stärks inom social- och hälsovården
- Antalet förmånliga och tillgängliga motionsmöjligheter med låg tröskel ökas
- Funktionen av friktionsfria servicekedjor och kontaktytor i livsstils- handledning och motionsrådgivning stärks i de nya social- och hälsovårdsstrukturerna
- Stödåtgärder riktas till grupper som rör på sig för lite och som behöver särskilt stöd, olika ålders- och befolkningsgrupper beaktas (inkluderar personer i arbetsför ålder som befinner sig utanför arbetslivet)
- Man beaktar möjligheterna till motion och fysisk aktivitet i lindrandet av de skadliga verkningarna av coronan

De primära ansvariga parterna: SHM, SRK, FSM, Utbildningsstyrelsen, UKM, MM

Åtgärder dessutom: Kommunförbundet, IM, JSM, SRK, ANM

T2. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
1) Uppbåd utnyttjas till att främja en fysiskt aktiv livsstil	FSM		Har genomförts
2) Den fysiska och psykiska funktionsförmågan samt en hälsosam livsstil stärks under beväringstjänsten	FSM		Har genomförts
3) Repetitionsövningar samt försvars- och reservistorganisationer utnyttjas till att främja en fysiskt aktiv livsstil	FSM		Oavslutad
4) Projekt för att främja välbefinnande bland landsbygdsaktörer genomförs (till exempel programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland)	JSM		Oavslutad
5) Man satsar på kommunikation om de motionsmöjligheter som naturen erbjuder och ett hållbart friluftsliv	MM	JSM	Har genomförts
6) Motion och fysisk aktivitet främjas inom arbets- och näringsförvaltningen (främjande av motion som en del av främjande av sysselsättning, jobbsökarträning, Navigatör-verksamhet för unga och TYP-verksamhet)	ANM		Har inte genomförts
7) Främjande av integration görs till ett naturligt inslag i planeringen, genomförandet och utvecklingen av centrala politikområden, inklusive med ungdoms-, kultur- och idrottspolitikerna.	ANM		Har genomförts
8) Stöd till sociala företags verksamhet som gäller motion	ANM		Oavslutad
9) Organisationsunderstöd till integration (också för att främja motion)	ANM		Har genomförts
10) Företagsstöd till företag inom idrottsbranschen för hantering av coronan samt stöd av regionala projekt för hantering av coronapandemin (inkluderar projekt som stöder motion)	ANM		Har genomförts
11) Motion och omsorg om välbefinnande som en del av utbildningsperioden för civiltjänst (idrottsfostran som en del av läroplanen) samt civiltjänstplatser i idrottsbranschen. Utveckling av utbildningsperiodens innehåll i värnpliktskommittén	ANM		Har genomförts

T2. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
12) Främjande av motion och fysisk aktivitet som ett verktyg för arbetshälsa och arbetsförmågan identifieras (ARBETE2030 och Programmet för arbetsförmåga)	SHM	ANM	Oavslutad
13) Genom EU:s strukturfonder stöds utbildnings- och arbetslivsprojekt, där motion och fysisk aktivitet är ett redskap	ANM		Har genomförts
14) Social- och hälsovårdens yrkespersoners kunskaper om betydelsen av motion som en del av förebyggande och behandling av sjukdomar samt rehabilitering (kommunikation, stöd tillkompletterande utbildning)	SHM		Har genomförts
15) Motion främjas som en del av arbetet för att främja psykisk hälsa (nationella strategin för psykisk hälsa, verksamhetsenheter med låg tröskel, motion och hobbyverksamhet inom tjänster)	SHM		Har genomförts
16) Man stöder verksamhet med motion som redskap i social- och hälsovårdsorganisationer (STEA-understöd)	SHM		Har genomförts
17) Kvalitetsrekommendation för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen för äldre 2020–2023 genomförs	SHM		Oavslutad
18) Åtgärdsprogrammet för äldres boende genomförs som en del av det nationella åldersprogrammet fram till 2030.	MM	SHM	Har genomförts
19) Man stöder verksamheten i social- och hälsovårdsorganisationer som ordnar tjänster med låg tröskel (inklusive motion)	SHM		Har genomförts

T2. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
20) Funktionen av kontaktytor och servicekedjor som anknyter till motion säkerställs mellan välfärdsområdena och kommunerna (kontakt till SHM:s arbetsgrupp för kontaktytor). Man diskuterar behovet av en arbetsgrupp för arbete med kontaktytor angående motion och livsstilshandledning som en underarbetsgrupp för LIPOKO. I den produceras bland annat verksamhetsmodeller för livsstilshandledningens service- och vårdkedjor som stöd för kommunerna och regionerna och samarbetet stärks mellan motion och social- och hälsovårdssektorn, inklusive nationella program	SHM		Har genomförts
21) Livsstilshandledning och motionsrådgivning främjas som en del av följande program: Programmet Framtidens social- och hälsocentral, Nationella åldersprogrammet fram till 2030, Programmet för arbetsförmåga, Programmet för psykisk hälsa i arbetslivet, Kvalitetsrekommendation för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen för äldre 2020–2023 genomförs, Främjande av välfärd, hälsa och säkerhet 2030 – genomförandeplan för statsrådets principbeslut	SHM		Har genomförts
22) Möjligheterna att främja social trygghet i att möjliggöra motion/hobbyverksamhet utreds (utvecklingsprogrammet för socialvården THL, stöd av vuxna personers hobbyer som kompletterande utkomststöd inom försöket med basinkomst)	SHM		Har genomförts
23) Möjligheter att främja tillgången till hjälpmedel som möjliggör motion bland personer som behöver särskilt stöd samt till transport- och assistenttjänster kartläggs	SHM		Har genomförts
24) Kunskapsunderlaget om förebyggande stödåtgärders effektivitet utvecklas	SHM		Oavslutad
25) Teknikens möjligheter att öka fysisk aktivitet utnyttjas (Åldersprogrammet)	SHM		Har genomförts
26) Behovet av yrkesgruppspecifika motionsrekommendationer för arbetsförmågan utreds	SHM		Har genomförts

T2. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
27) Motionens betydelse lyfts fram i coronakommunikationen	SHM		Har genomförts
28) Utvecklingen av goda verksamhetsmodeller som skapades under coronatiden stöds och man informerar aktivt om dem (bland annat träningsinstruktioner på distans)	SHM		Har genomförts
29) Utveckling av servicekedjor för motion	UKM	SHM	Har genomförts
30) Understöd som gäller en fysiskt aktiv livsstil för att främja motion i olika befolkningsgrupper (inklusive äldre, personer som behöver särskilt stöd)	UKM		Har genomförts
31) Stöd till motion i familjer genom understöd till programmet Familjen i rörelse	UKM		Har genomförts
32) Stöd till motion bland äldre genom understöd till programmet Äldre i rörelse	UKM		Har genomförts
33) Understöd till jämlikhets- och likabehandlingsprojekt inom motion	UKM		Har genomförts
34) Coronaunderstöd till idrottsorganisationer, föreningar, evenemang	UKM		Har genomförts
35) Främjande av motion/fysisk aktivitet som en del av ungdomsarbetet (kommunernas ungdomsarbete, verkstadsverksamhet för unga, Nuotta-coachning, ungdomscenter)	UKM		Oavslutad
36) Främjande av motion/fysisk aktivitet som en del av den generellt inriktade elevhälsan	UKM		Oavslutad
37) Främjande av motion/fysisk aktivitet/ den fysiska funktionsförmågan som en del av arbetskapacitetsintyget i yrkesutbildningen	UKM		Har genomförts
38) Stöd till psykiskt välbefinnande i yrkesutbildningen med coronafinansiering, motion/fysisk aktivitet som medel	UKM		Har genomförts
39) Beaktandet av naturens hälsoeffekter främjas som en del av social- och hälsovårdstjänsterna	MM		Har genomförts
40) Naturmotionskampanjer för grupper som behöver särskilt stöd (till exempel invandrare): behovet av att kartlägga nya behov och sätt	MM		Oavslutad

T2. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genom- förandet
41) Genomförandet av delaktighet tryggas i nya servicekedjor för främjande av välfärd och hälsa/social- och hälsovårdstjänster	FM	SHM, JM	
42) Samarbetet mellan kommuner och välfärdsområden i att främja välbefinnande och hälsa genom lagstiftning (i lagen om välfärdsområden skyldigheten att samarbeta för att främja motion som en del av främjandet av välfärdsområdet samt hälso- och välfärdscoefficienten för kommunernas statsandelar)	FM		
43) Motion beaktas vid planeringen av åtgärder som förebygger brottslighet och verkställighet av straff	JM		Har inte genomförts

T3. Motionsinriktningen i organisationernas verksamhetskulturer stärks

- Det säkerställs att omsorg om eget välbefinnande, motion och fysisk aktivitet är en del av lärandet, undervisningen och fostran (småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, studierna, värnplikten)
- Man ser till att upprätthållandet av arbetsföra personers arbets- och funktionsförmåga samt arbetshälsa är en central del av arbetslivet. Olika skeden i karriären samt kraven i arbetsuppgifter med olika belastning beaktas
- Man bygger fysiskt aktiva verksamhetskulturer som främjar verksamhetsförmågan, psykiskt välbefinnande, delaktighet och samhörighet som en del av varje småbarnspedagogik-, skol-, studie- och arbetsdag

De primära ansvariga parterna: UKM, ANM, FSM, IM, SHM

Åtgärder dessutom: JSM, ANM, KM

T3. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genomförandet
1) Främjande av en verksamhetskultur som stöder en aktiv fysisk livsstil inom fostrans-, lär- och studiemiljöer (Småbarnspedagogiken i rörelse, Skolan i rörelse, Studier i rörelse)	UKM		Har genomförts
2) Motion och fysisk aktivitet som en del av byggandet av lärmiljöer (RT-korten)	UKM		Har genomförts
3)) Idrottsundervisning och främjande av motion som en del av läroplanerna samt examens- och utbildningsgrunder (nationella läroplaner samt examens- och utbildningsgrunder , samt påverkan av lokala grunder genom informationsstyrning)	UKM		Oavslutad
4) Främjande av arbetshälsa bland pedagogik- och utbildningspersonalen	UKM		Har genomförts
5) Främjande av motion bland personer i arbetsför ålder, Vuxna i rörelse	UKM	SHM	Har genomförts
6) Den fysiska funktionsförmågan och arbetsförmågan som en del av kvalitativ förutsägelse av utbildningsbehov	UKM		Har inte genomförts
7) Motion och fysisk aktivitet som en del av morgon- och eftermiddagsverksamhet i den grundläggande utbildningen samt modellen för hobbyverksamhet	UKM		Har genomförts

T3. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genomförandet
<p>8) Motion upprätthåller och främjar personalens funktions- och arbetsförmåga samt arbetshälsa och säkerhet inom polis-, räddnings- och gränsbevakningsväsendet samt nödcentralsverket samt ingår i branschernas utbildning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av utbildningsinnehållen och undervisningsmetoderna för polis-, räddnings- och gränsbevakningsväsendet (funktionella undervisningsmetoder) • Betoning av främjandet av motion bland personalen som en del av verksamhetsområdenas värdegrund och strategier (inklusive framhållande av motion som en del av verksamhetsområdets rekryteringskommunikation) • Stärkande av åtgärder som främjar personalens fysiska aktivitet (bland annat ett nätverk som ökar fysisk aktivitet i förvaltningsområdet, möjliggörande av motion som sker på arbetstiden i ännu större omfattning för personalen i branschen samt stödåtgärder som främjar fysisk aktivitet i samband med testning av funktionsförmågan) 	IM		Polisen: Har genomförts, gränsbevakningsväsendet: Har genomförts, Räddningsinstitutet: Oavslutad
<p>9) Man fortsätter att utveckla motionsutbildningen och den fysiska utbildningen av värnpliktiga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innehållen i utbildningarna Soldatens psyke och fysik integreras i veckoprogrammen för värnpliktiga. Målet är undervisning i grunderna av uthållighets- och styrketräning samt stärkande av psyket (gruppdynamik, stresshantering, uppställande och uppföljning av mål) i militär kontext 	FSM		Oavslutad
<p>10) Motionsutbildningen vid militära undervisningsanstalter utvecklas</p>	FSM		Oavslutad

T3. Åtgärd	Förvaltnings- område med huvudansvar	Övriga ansvariga förvaltnings- områden	Bedömning av genomförandet
11) Man fortsätter att främja och utveckla den fysiska aktiviteten bland försvarsmaktens personal samt sprider goda verksamhetsmodeller till andra förvaltningsområden, såsom rätten till veckomotion, aktivt stöd till motion bland personalen, att ta upp motion på utvecklingssamtal samt uppgiftsspecifika krav på prestationsförmåga	FSM		Oavslutad
12) Man främjar arbets- och funktionsförmågan bland landsbygdsaktörer samt deras arbetshälsa (till exempel Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland)	JSM		Oavslutad
13) Programmet för arbetsförmåga och Programmet för psykisk hälsa i arbetslivet genomförs	SHM		Har genomförts
14) Motionsperspektivet tas med i programmet ARBETE2030	SHM		Oavslutad
15) Ensamföretagarnas arbetsförmåga stöds (Mytty-projektet)	SHM		Har genomförts
16) Man främjar inkluderingen av trafikfostran i den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken samt fysiskt aktiva sätt att ta sig till skolan och daghemmet (bland annat statsunderstöd för mobilitetsstyrning)	KM		Oavslutad
17) Man främjar användningen av aktiva transportsätt mellan hemmet och arbetet (till exempel samarbete med intressentgrupper, statsunderstöd för mobilitetsstyrning)	KM		Oavslutad
18) Statsunderstöd för mobilitetsstyrning: man höjer och utökar stödet till privata arbetsgivare samt servicesedeln för kollektivtrafik	KM		Har inte genomförts
19) Främjande av motion som en del av arbetshälsan och arbetsförmågan hos statsförvaltningens personal	FM		
20) Främjande av motion bland arbetstagare genom beskattning	FM		

T4. Motion stärker välfärd i samhället och samhällsekonomin

- Man ökar aktörernas gemensamma förståelse av motionens samhälleliga betydelse och åtgärder som främjar fysisk aktivitet
- Yrkeskarriärer förlängs genom att stärka arbets- och funktionsförmågan med hjälp av fysisk aktivitet
- Samarbetet fördjupas i hela den offentliga sektorn för att stödja fysisk aktivitet
- Sysselsättnings- och tillväxtpotentialen för entreprenörskap inom idrottsbranschen stöds
- Idrottskulturen stärks genom stöd till hobbyverksamhet, verksamhet i medborgarorganisationer, toppidrott och evenemang

De primära ansvariga parterna: ANM, UKM

Åtgärder dessutom: FM, JM, FSM, JSM, MM, KM, SHM

T4. Åtgärd	Huvud- ansvar	Övriga ansvariga instanser	Bedömning av genom- förandet
1) Man fortsätter att producera forskningsdata och information om motion bland personer som har fullgjort beväringstjänsten och hela befolkningen samt deras fysiska funktionsförmåga	FSM		Har genomförts
2) Man utvecklar åtgärder som främjar orken och återhämtning i arbetet i Försvarsmakten	FSM		Har genomförts
3) Den nationella och internationella toppidrotten stöds	FSM		Oavslutad
4) Information om uteliv och friluftsliv tas fram (till exempel den riksomfattande inventeringen av rekreation i naturen/LUKE, uppföljning av antalet besökare i statens skydds- och strövområden (Forststyrelsen)	JSM	MM	Har genomförts
5) Kunskaper om och förståelse av vilka effekter multilokalitet har för människors fysiska aktivitet och motion ökas	JSM		Har genomförts
6) Funktionella naturaktiviteter främjas (bär- och svampplockning, fiske och jakt), till exempel Forststyrelsens initiativ om användningen av skattefria motionsförmåner till jakt- och fisketillstånd	JSM		Har inte genomförts

T4. Åtgärd	Huvud- ansvar	Övriga ansvariga instanser	Bedömning av genom- förandet
7) Förutsättningarna för naturturism främjas i samarbete med företag (till exempel turismföretag med verksamhet på statens marker som förvaltas av Forststyrelsen)	MM	JSM	Har genomförts
8) Företagsverksamhet som anknyter till fysisk aktivitet och motion samt välbefinnande stöds på landsbygden (till exempel Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland)	JSM		Har genomförts
9)) Hästuppfödning och -sport stöds och främjas (inklusive medborgarorganisationernas verksamhet) samt 4H-verksamhet	JSM		Har genomförts
10) Beaktande av motionens och den fysiska aktivitetens betydelse i tväradministrativt samarbete (till exempel programmet Sunda lokaler 2028, det samordnande nätverket för hållbar utveckling)	SRK		
11) beaktande av motion och fysisk aktivitet i regeringens stabsarbete (bland annat kostnadseffektivitet)	SRK		Har genomförts
12) Beaktande av motion och fysisk aktivitet i förutsägelse- och framtidsarbetet	SRK		Har genomförts
13) Främjande av motion och fysisk aktivitet som ett verktyg för arbetshälsa och arbetsförmåga identifieras (ARBETE2030 och Programmet för arbetsförmåga)	SHM	ANM	Oavslutad
14) Entreprenörskap inom idrottsbranschen och med koppling till motion stöds (lån och garantier från Finnvera, NTM-centralernas understöd för utvecklande av företag och utvecklingstjänster, arbets- och näringsbyråernas startpeng, Business Finlands innovationsfinansiering och internationaliseringstjänster samt nätverket TEAM Finland)	ANM		Oavslutad
15) Främjande av natur-, motions- och idrottsturism samt evenemang (åtgärderna i Finlands turismstrategi, ansvariga instanser bland annat Visit Finland, ANM, UKM, Forststyrelsen, forsknings- och utbildningsorganisationer, företag, regionorganisationer för turism)	ANM	MM	Oavslutad

T4. Åtgärd	Huvud- ansvar	Övriga ansvariga instanser	Bedömning av genom- förandet
16) Entreprenörskap/verksamhet inom idrottsbranschen och med koppling till motion stöds som en del av strukturfonderna	ANM		Har genomförts
17) Koordination av verksamheten i idrottspolitiska samarbetsorganet	UKM		Har genomförts
18) Arbete för utveckling av bedömningen av motionsrelaterade konsekvenser	UKM		Har genomförts
19) Understöd till medborgarverksamhet inom motion (organisationer, sällskap och andra föreningar)	UKM		Har genomförts
20) Understöd till storevenemang med motion och idrott i samarbete med kommunerna	UKM		Har genomförts
21) Understöd till toppidrott	UKM		Har genomförts
22) Statsandelar till kommunernas motionsverksamhet	UKM		Har genomförts
23) Understöd till kunskapsledning av motion	UKM		Har genomförts
24) Understöd till utbildningscentraler för motion	UKM		Har genomförts
25) Programmet för arbetsförmåga och Programmet för psykisk hälsa i arbetslivet genomförs	SHM		Har genomförts
26) Projektet Hyvä veto genomförs som en del av det nationella åldersprogrammet fram till 2030 för social- och hälsovårdens arbetstagare	SHM		Har genomförts
27) Företagshälsovårdens roll i att öka vardagsmotion utvecklas	SHM		Har genomförts
28) Motion används som ett medel i det välfärdsekonomiska tänkandet	SHM		Oavslutad
29) Fördjupning av samarbetet mellan miljöförvaltningen och trafikförvaltningen för att främja fysisk aktivitet	MM	KM	Oavslutad
30) Främjande av cykelturism/lokal turism (infrastruktur, leder, vägmärken, service)	ANM	KM	Oavslutad
31) Främjande av tjänster inom mikromobilitet (stadscyklar, delade fordon)	KM		Oavslutad
32) Tv-sändning av samhälleligt betydande evenemang (lagstiftning)	KM		Har genomförts

T4. Åtgärd	Huvud- ansvar	Övriga ansvariga instanser	Bedömning av genom- förandet
33) Stärkande av de allmänna förutsättningarna för civilsamhällets verksamhet genom utveckling av föreningslagstiftningen: Civilsamhällets verksamhet 2020	JM		Har genomförts
34) Sätt att identifiera, ingripa i och förebygga diskriminering inom idrotten utvecklas. Olika aktörers kunskaper om likabehandlingsplanering samt om främjandet av jämlika möjligheter för olika språkgrupper och minoriteter stärks.	JM		Har genomförts
35) Verksamhetsförutsättningarna och stödstrukturerna för medborgarorganisationer och frivilligverksamhet främjas	JM		Oavslutad
36) Idrottsbranschens ökande samhällsekonomiska betydelse som sysselsättare och synliggörande av den samhälleliga betydelsen	FM, ANM, KM, MM, UKM + alla ministerier		Oavslutad (ANM) Har inte genomförts (MM) Oavslutad (KM)
37) Främjande av motion och idrott till exempel med en lägre mervärdesskattesats för rekreations- och idrottstjänster	FM		

3.2 Andra åtgärdsförslag

- Beaktande av motion och fysisk aktivitet i förutsägelse- och framtidsarbetet, möjligheten att genomföra Foresight-evenemanget i anknytning till temat motion/välbefinnande utreds/SRK
- Kampanjen Liikkuva syksy 2021 som en del av LIPOKO-arbetet
- Främjande av arbetsförmågan och arbetshälsan bland statsförvaltningens personal genom att stödja fysisk aktivitet
- Produktion av information om kostnadseffektivitet angående åtgärder som främjar motion och fysisk aktivitet (till exempel livsstilshandledningens/ motionsrådgivningens kostnadseffektivitet, gemensamt VN TEAS-projekt)
- Som en separat fråga utreds (UKM, SHM, ANM) frågor som gäller idrottarnas socioekonomiska ställning (lades till som åtgärd efter att handlingsplanen hade godkänts)

3.3 Kommunikation

På undervisnings- och kulturministeriets webbplats publicerades ett meddelande om LIPOKOs arbete i början av verksamhetsperioden och en webbnyhet i slutet av verksamhetsperioden. Dessutom publicerades på statsrådets intranätsida nyheter om ministeriespecifika verkstäder för att bereda LIPOKOs handlingsplan och morgongympa som LIPOKO ordnade för statsrådets personal på Drömmarnas idrottsdag (inkluderade kanslichef Anu Lehikoinens tal och ett informationsinslag om LIPOKO).

LIPOKOs arbete presenterades på ett möte för kontaktpunktnätverket för EU:s hälso-motion och på WHO:s Hepa Europe-konferens i september 2022 i Nice i Frankrike. För deltagarna togs fram en skriftlig sammanfattning på engelska. Dessutom har LIPOKOs arbete presenterats på otaliga inhemska evenemang, möten och i tal samt för flera av undervisnings- och kulturministeriets internationella gästgrupper (bland annat Sverige, Ungern, Tyskland och Förenta staterna).

Länkar till nyheter

Ministerierna tar tillsammans itu med utmaningarna som gäller otillräcklig motionsaktivitet (3.6.2021): https://okm.fi/-/ministeriot-tarttuvat-yhdessa-riittamatto-man-liikkumisen-haasteeseen?languageld=sv_SE

Gemensamt arbete för motion och rörelse inom alla förvaltningsområden (8.5.2023): https://okm.fi/-/liikuntaa-ja-liikkumista-edistetaan-yhdessa-kaikilla-hallinnonaloilla?languageld=sv_SE

Andra texter

Idrottspolitiska samarbetsorganets verkstäder på ministerier (Liikuntapolitiikan koordinaatioelimen työpajat ministeriöissä, 19.3.2021). Statsrådets intranät.

Statsrådet gjorde knäböj på Senatstorget – se bilderna! (Valtioneuvosto kyykkäsi Senaatintorilla – katso kuvat!, 11.5.2023) Statsrådets intranät.

Jousilahti, P., Hätönen, H., Korsberg, M., Aalto-Nevalainen, P., Wikström, K. & Sarlio, S. (2023). Collaborating mechanisms promoting health and preventing NCD:s the Finnish experience. WHO publications. Innehåller en presentation av LIPOKO. Godkänd för publicering.

4 Diskussion och förslag till utveckling

4.1 Tväradministrativt samarbete för att främja motion och fysisk aktivitet i statsförvaltningen

Tväradministrativt samarbete för att främja motion har under de senaste 15 åren genomförts på olika sätt på statsrådsnivån. Arbetet i Idrottspolitiska samarbetsorganet (LIPOKO) har varit ett kontinuum till arbetet i fyra tidigare arbetsgrupper: Delegationen för hälsofrämjande motion 2002–2011, Delegationen för främjande av motion 2008–2011, Styrgruppen för motion som främjar hälsan 2011–2015 och Styrgruppen för motion som främjar hälsan och välbefinnandet 2015–2019. Arbetet är unikt och exceptionellt på europeisk nivå och har väckt ett stort intresse i olika länder.

Enligt en responsenkät och -diskussion var LIPOKO:s företrädare generellt sett nöjda med arbetet under den innevarande perioden och dess resultat. Man har uppenbart gjort framsteg i det tväradministrativa främjandet av motion: det ministeriespecifika arbetet har fördjupats, systematiken i det gemensamma arbetet har förbättrats och uppföljningen och utvärderingen har stärkts. Med detta väl framtagna LIPOKO-arbete som utgångspunkt är det i framtiden bra att fortsätta att utveckla det tväradministrativa arbetet för att främja motion.

Under LIPOKO-verksamhetsperioden 2020–2023 fokuserade man på att identifiera och sammanställa ministeriernas åtgärder som gäller idrottspolitik. Målet var att i första hand öka kunskaperna och samarbetet mellan ministerierna och därmed sänka förutsättningarna för gemensamt främjande av fysisk aktivitet.

I fortsättningen skulle det vara naturligt att utveckla arbetet mellan ministerierna i allt större omfattning mot genomförande av gemensamma åtgärder. Såsom man observerar av de åtgärder som denna och tidigare tväradministrativa motionsfrämjande arbetsgrupper har genomfört, har ministerierna gemensamma företeelser som anknyter till motion och som man försöker lösa eller utveckla. Gemensamma resurser skulle underlätta genomförandet av gemensamma åtgärder. I fortsättningen kan man också fokusera på åtgärder som inte har avslutats eller som inte alls har genomförts. Kontinuerliga åtgärder kan behandlas som en egen helhet.

I fortsättningen är det ändamålsenligt att också utveckla arbetets gemensamma kommunikation på statsrådsnivån och ministeriespecifikt för att öka arbetets välkändhet samt för att förbättra förståelsen av motionens betydelse.

4.2 Olika förvaltningsområdets utvecklingsmål för att främja motion och fysisk aktivitet

Statens idrottsråds lagstadgade uppgift är att bedöma vilka effekter statsförvaltningens åtgärder har för motion. Som utgångspunkt för LIPOKO-arbetet användes ministeriernas resultatkort för motion och rörelse som publicerades 2019⁹. I resultatkortet beskrevs varje ministeriums intresse, mål, åtgärder, resurser, indikatorer, centrala lagstiftning och centrala utvecklingsområden i anknytning till främjande av motion och rörelse.

Statens idrottsråd publicerade under sommaren 2023 rapportserien *Valtionhallinto liikunnan ja liikkumisen edistämisen 2019–2023*, där varje ministeriums åtgärder bedömdes i en egen separat rapport¹⁰. Dessutom publiceras en sammanfattningsrapport över dessa bedömningar under hösten 2023. Utvärderingsrapporterna fördjupar olika ministeriers åtgärder för att främja motion och fysisk aktivitet och utvecklingsbehov som beskrivs i resultatkortet.

I varje ministeriums utvärdering går ministeriets basuppgifter, allmänna mål, kontaktyta och intresse samt åtgärder igenom (bland annat strategier och planer samt norm-, resurs- och informationsstyrning) som gäller främjande av fysisk aktivitet, motion och idrott. Övergripande teman i granskningen av varje ministeriums åtgärder är perspektiv som gäller likabehandling, jämställdhet och hållbar utveckling. Dessutom presenteras i slutet av utvärderingsrapporterna en analys och utvecklingsrekommendationer för att främja fysisk aktivitet, motion och idrott inom varje förvaltningsområde i fråga om statsförvaltningen.

Det är viktigt att i fortsättningen beakta de analyser och utvecklingsrekommendationer som presenteras i [ministeriernas utvärderingsrapporter](#) i statsförvaltningen tväradministrativa arbete för att främja motion och fysisk aktivitet.

Det mål om att den totala fysiska aktiviteten ska öka i alla åldersgrupper som fastställdes i Sanna Marins regeringsprogram för statens idrottspolitik och helheten i rörelse uppnåddes inte under denna regeringsperiod. Det fastställda målet var i verkligheten snarare en övergripande vision, dvs. en eftersträvd riktning eller ett mål på lång sikt, än ett realistiskt mål som ska uppnås på kort sikt, under en regeringsperiod. Under regeringsperioden skapades många nya strukturer och förutsättningar för att bilda ett

9 Ministeriernas resultatkort för motion och rörelse. 2019. Statens idrottsråd: <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2019/09/Ministeri%C3%B6iden-tuloskortit-p%C3%A4ivitetty-14.8.2019.pdf> (hämtad 12.6.2023).

10 Utvärderingarna publiceras på statens idrottsråds webbplats: <https://www.liikuntaneuvosto.fi/lausunnot-ja-julkaisut/?mrcategory=4>

mer motionsinriktat och fysiskt aktivt samhälle, så att befolkningens totala aktivitet kan öka i framtiden. Det finns anledning att diskutera ifall befolkningens fysiska aktivitet och motion skulle befinna sig ens på den nuvarande nivån, om inte dessa åtgärder skulle ha genomförts.

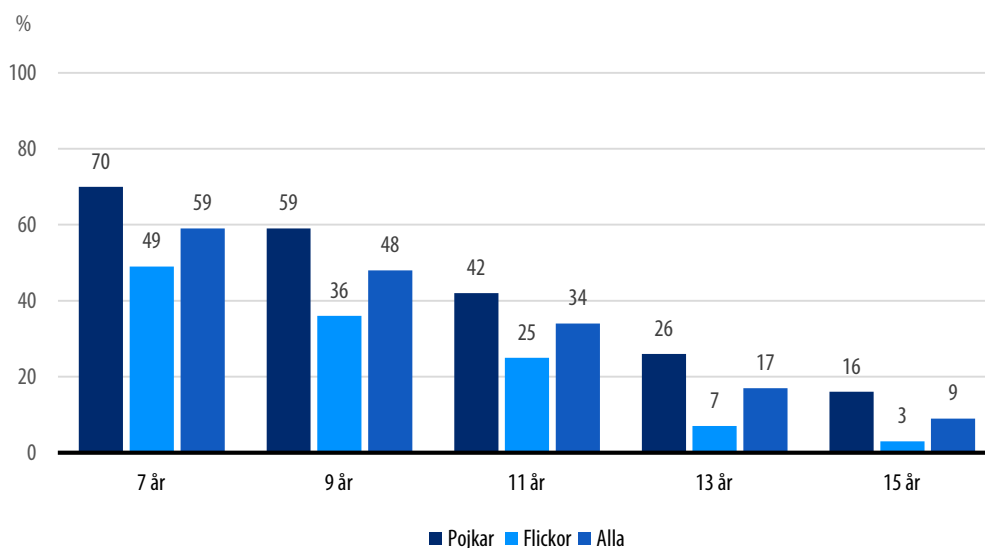
5 En lägesbild över motion och fysisk aktivitet

LIPOKO-verksamhetsperiodens verksamhetsmiljö sammanställdes i rapportens sista kapitel i fråga om motion, fysisk aktivitet och funktionsförmåga.

Enligt motionsrekommendationen för barn och unga (7–17-åringar) ska varje dag innehålla 60 minuter rask och ansträngande fysisk aktivitet per dag. Resultatinformationen om antalet personer som uppfyller motionsrekommendationen varierar beroende på om resultatet utgår från en enkät eller rörelsemätarinformation. Enligt rörelsemätarinformation minskar antalet personer som uppfyller motionsrekommendationerna kraftigt vid övergången från lågstadieåldern till högstadieåldern. 71 procent av 7-åringarna uppfyller rekommendationen, men av 15-åringarna endast 9 procent (diagram 1). Då antalet personer som uppfyller motionsrekommendationerna jämförs mellan 2018 och 2022 observerar man att motionsmängden verkar ha minskat bland flickor och pojkar i alla åldersgrupper, förutom 13-åriga pojkar, bland vilka det antal som uppfyller rekommendationen har ökat, samt 15-åriga pojkar, bland vilka motionsmängden inte har förändrats (diagrammen 1 och 2).¹¹

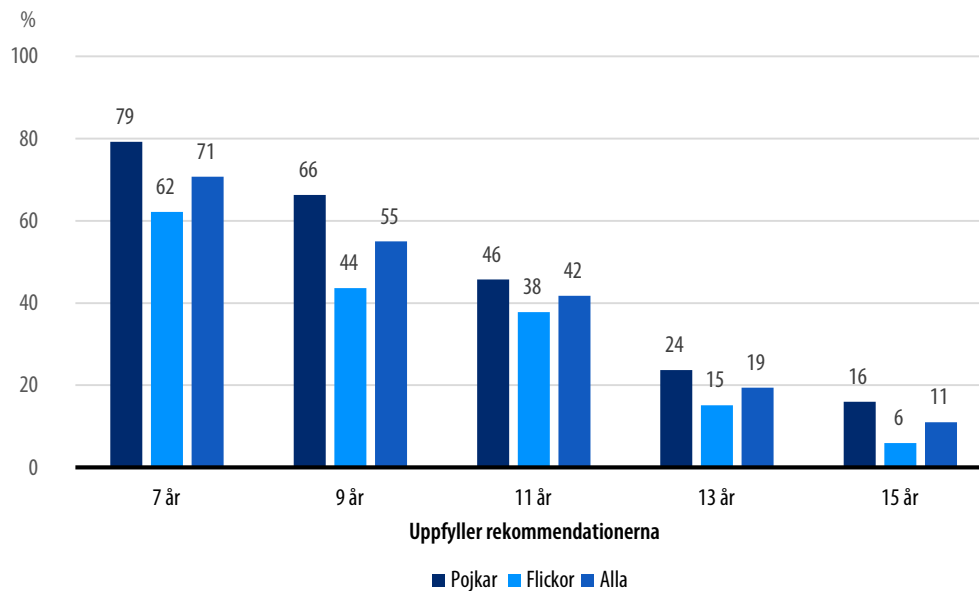
11 Husu, P. m.fl. 2022. Itsearvioitu liikunta-aktiivisuus, liikuntatilanteet, liikkumisympäristöt ja liikkumisen seurantalaitteet. I verket Kokko, S. & Martin, L. (red.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2022. Statens idrottsråds publikationer 2023:1. Och UKK-institutet. Delgivning per e-post 22.6.2023. Utgår från resultaten av undersökningen om barns och ungdomars fysiska aktivitetsvanor (LIITU) 2018.

Figur 1. Andelar barn och unga som har uppnått motionsrekommendationen 2022 (%)¹².

12 Husu, P. m.fl. 2022. Itsearvioitu liikunta-aktiivisuus, liikuntatilanteet, liikkumisympäristöt ja liikkumisen seurantalaitteet. I verket Kokko, S. & Martin, L. (red.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2022. Statens idrottsråds publikationer 2023:1.

Figur 2. Andelar barn och unga som har uppnått motionsrekommendationen 2018 (%)¹³.

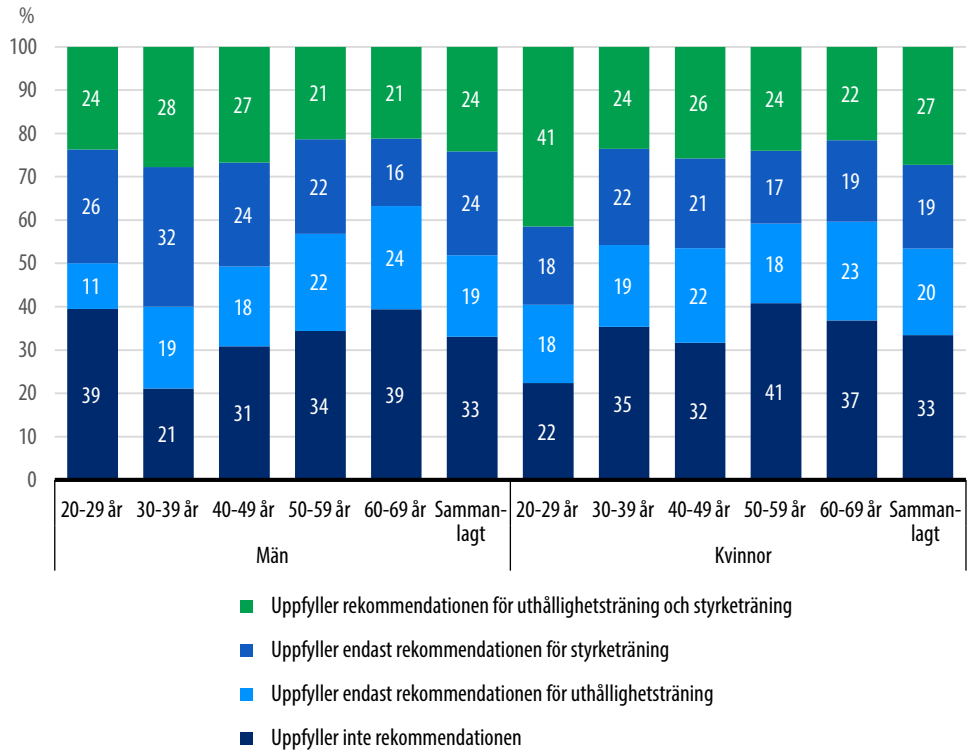

Motionsrekommendationen för den vuxna befolkningen (18–64-åringar) är rask motion 2 timmar och 30 minuter per vecka eller alternativt ansträngande motion i 1 timme och 15 minuter. Dessutom bör man träna muskelstyrka och rörelsekontroll två gånger i veckan. Enligt enkätinformation (2021–2022) uppfyller drygt en fjärdedel (26 %) av vuxna motionsrekommendationen i fråga om såväl uthållighetsträning som muskelstyrka och rörelsekontroll. Kvinnor uppfyller rekommendationen något oftare än män (27 % vs. 24 %). I den yngsta åldersgruppen (20–29-åringar) uppfyller en tredjedel (33 %) motionsrekommendationen, men i den äldsta gruppen (60–69-åringar) endast drygt en femtedel (21 %) ¹⁴ (diagram 3). Som helhet har antalet personer som uppfyller motionsrekommendationerna förblivit nästan oförändrat mellan 2017 och 2021/2022. I en del åldersgrupper har det däremot skett förändringar, till exempel uppnår betydligt färre 20–29-åriga män motionsrekommendationen (2017: 34 % vs. 2021/2022: 24 %). (Diagram 3 och 4).

¹³ UKK-institutet. Delgivning per e-post 22.6.2023. Utgår från resultaten av undersökningen om barns och ungdomars fysiska aktivitetsvanor (LIITU) 2018.

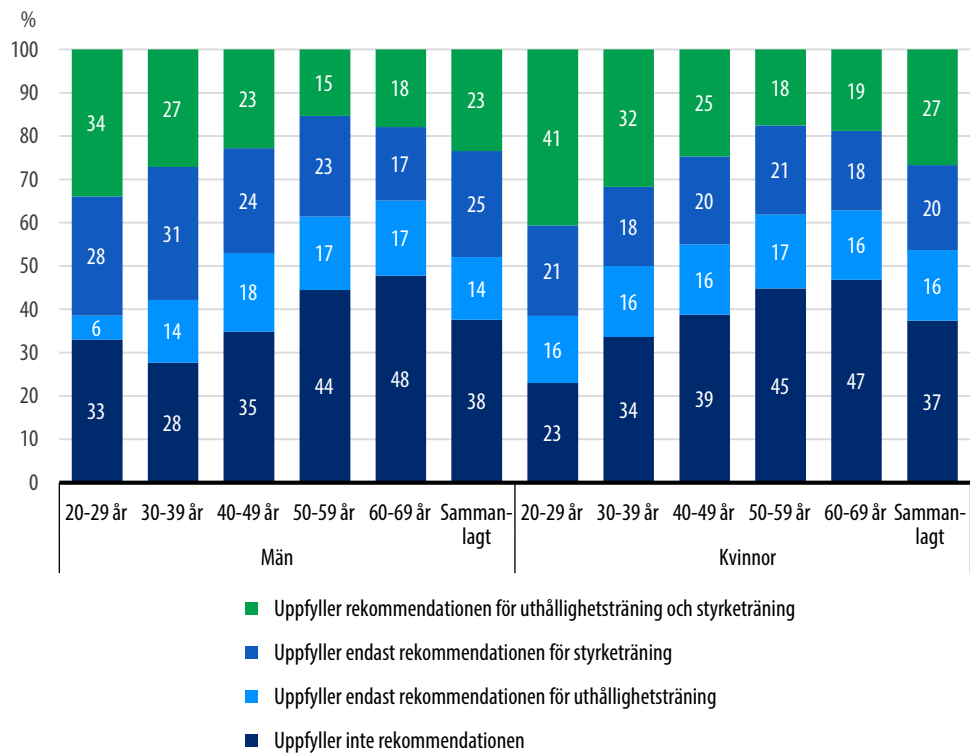
¹⁴ Husu, P. m. fl. 2022. Liikuntaraportti. Uppmätt fysisk aktivitet, stillasittande och fysisk kondition hos finländare 2018–2022. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2022:33

Figur 3. Uppnåendet av motionsrekommendationer enligt ålders- och könsgupper utifrån enkätinformation i KunnonKartta-undersökningen 2021–2022.¹⁵

15 Husu, P. m. fl. 2022. Liikuntaraportti. Uppmätt fysisk aktivitet, stillasittande och fysisk kondition hos finländare 2018–2022. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2022:33

Figur 4. Uppnåendet av motionsrekommendationer enligt ålders- och könsgrepper utifrån enkätinformation i KunnonKartta-undersökningen 2017.¹⁶

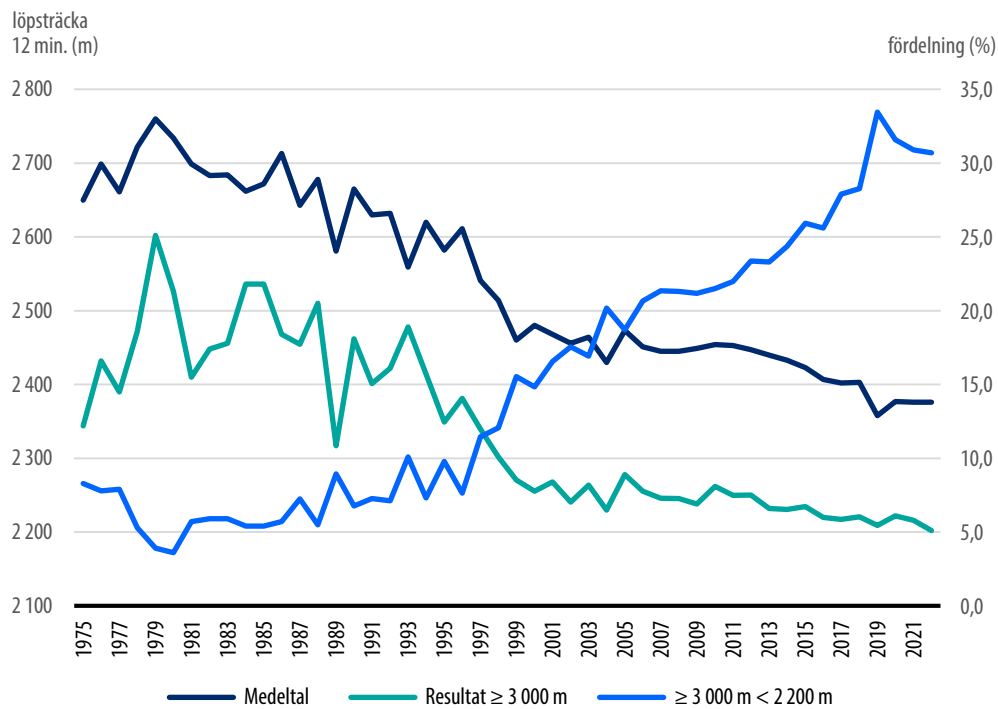

Konditionen hos unga män som inleder sin beväringstjänst har försämrats betydligt i fråga om uthållighet från och med slutet av 1970-talet och i fråga om muskelstyrka från och med början av 1990-talet. Den mest betydande försämringen skedde inom båda delområden i slutet av 1990-talet. Under 2022 var medeltalet för löptestet på 12 minuter som beväringarna utför i början av tjänsten 2 376 meter, vilket var mätresultatets näst sämsta resultat (2 358 m/2019). (Diagram 5.) Under de senaste åren har även andelen personer med bra kondition i fråga om muskelstyrka minskat något och andelen personer med svag kondition har ökat. Under 2022 fick cirka 31 procent ett berömligt

¹⁶ UKK-institutet. Delgivning per e-post 22.6.2023. Utgår från resultaten av KunnonKartta 2017-undersökningen.

eller bra resultat i muskelstyrketestet och cirka 24 procent ett svagt resultat (diagram 6).
 Beväringarnas genomsnittliga kroppsvikt har ökat på knappt 30 år (1993–2021) från 70,8 kilo till 78,7 kilo.¹⁷

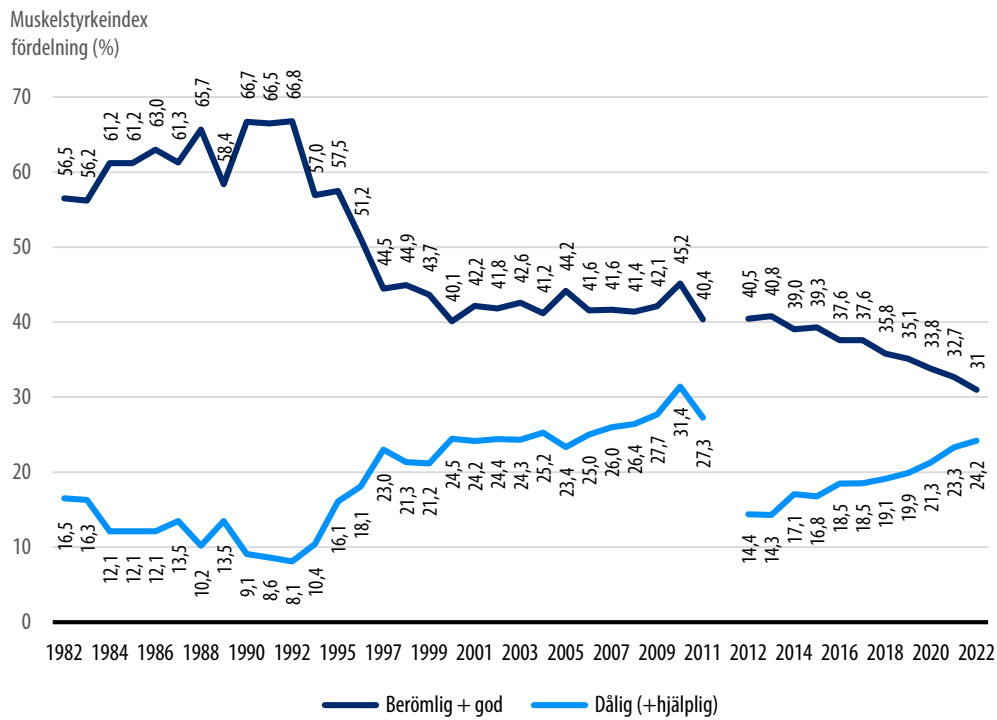
Figur 5. Uthållighetskondition hos män som har inlett sin beväringstjänst 1975–2022.¹⁸

17 Ändringarna av den fysiska konditionen, längden och vikten hos unga män som har inlett sin beväringstjänst under 1970–2020-talet. Försvarmakten 2022.

18 Ändringarna av den fysiska konditionen, längden och vikten hos unga män som har inlett sin beväringstjänst under 1970–2020-talet. Försvarmakten 2022.

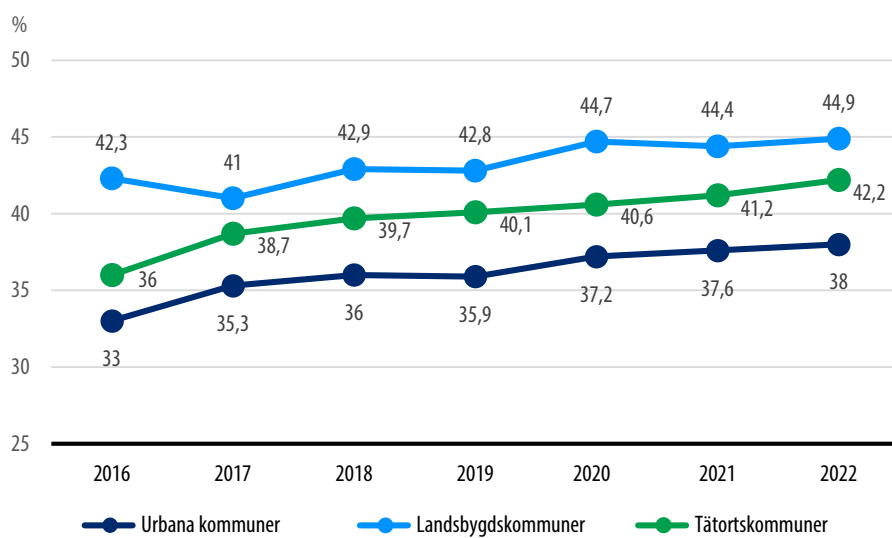
Figur 6. Muskelstyrka hos män som har inlett sin beväringstjänst 1982–2022.

Enligt Move!-mätningarna befinner sig den fysiska funktionsförmågan hos över 40 procent av barn och unga på en nivå som eventuellt belastar hälsan och välbefinnandet. Siffran har ökat under de senaste sju åren, när Move!-mätningar har genomförts. I landsbygds-kommunerna finns det fler elever än i de urbana kommunerna vars fysiska funktionsförmåga ligger på en nivå som kan göra det svårare att orka i vardagen. I urbana

kommuner befinner sig den fysiska funktionsförmågan hos 38 procent av eleverna i årskurs 5 och 8 eventuellt på en nivå som belastar hälsan och välbefinnandet, när siffran i landsbygdskommuner är nästan 45 procent (diagram 7).

Figur 7. Utifrån Move!-mätresultaten andelen elever i årskurs 5 och 8 (%) vars fysiska funktionsförmåga eventuellt befinner sig på en nivå som belastar hälsan och välbefinnandet.

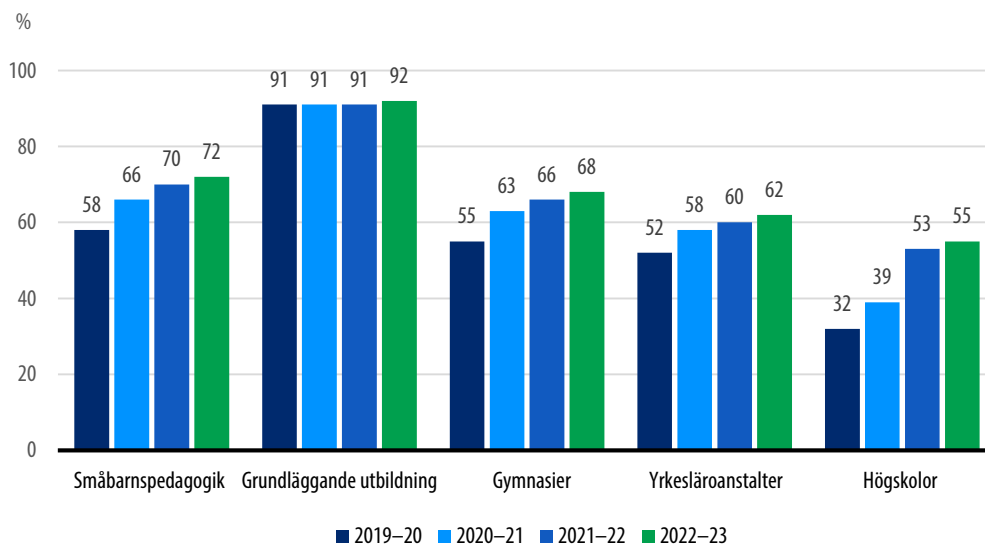

Med hjälp av helheten I rörelse (Liikkuvat) som inleddes 2020 genomfördes regeringsprogrammets mål att öka befolkningens totala aktivitet och åtgärden som innebär att Skolan i rörelse utvidgas till olika skeden i livet. Dessutom svarade genomförandet av I rörelse på målen i såväl den idrottspolitiska redogörelsen som i idrottslagen om att främja en motionsinriktad livsstil i olika ålders- och befolkningsgrupper. Det centrala syftet med I rörelse är att koordinera aktörernas arbete i anknytning till målgruppen för varje verksamhetshelhet och uppmuntra lokala aktörer till att genomföra åtgärder för att främja fysisk aktivitet. I helheten I rörelse ingår programmen Småbarnspedagogiken i rörelse, Skolan i rörelse, Studier i rörelse, Vuxna i rörelse, Äldre i rörelse och Familjen i rörelse.

Nu när det är 2023 har genomförandet av helheten I rörelse framskridit och omfattningen förbättrats. Coronapandemin skapade sina egna utmaningar för det lokala genomförandet och befolkningens fysiska aktivitet.

I verksamheten för Småbarnspedagogiken i rörelse, Skolan i rörelse och Studier i rörelse har processmätaren varit antalet registreringar, dvs. hur många enheter, skolor och läroanstalter som meddelar att de utvecklar sin verksamhetskultur till att bli mer motionsinriktad (diagram 8).

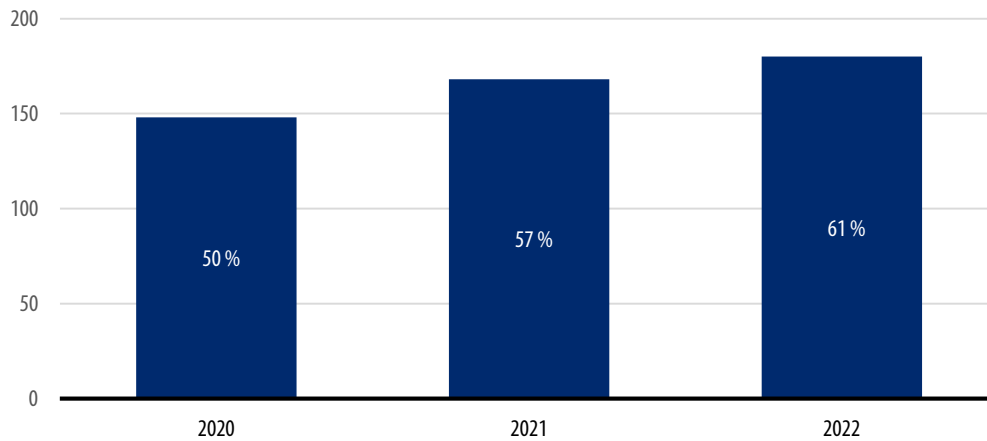
Figur 8. Registreringar i verksamheten Småbarnspedagogiken i rörelse, Skolan i rörelse och Studier i rörelse 2019–2023. I fråga om småbarnspedagogik används antalet verksamhetsenheter, och det jämförs med siffran i¹⁹ Varda.

Verksamhetshelheterna Vuxna i rörelse, Äldre i rörelse och Familjen i rörelse har inte ännu motsvarande processmätare som de i rörelse-program som gäller fysisk aktivitet bland barn och unga. Vuxna i rörelse inledde sin verksamhet i början av 2020 (det tidigare programmet I form för livet IFFL). I Vuxna i rörelse-verksamheten används antalet kommuner som erbjuder motionsrådgivning som processmätare (diagram 9) och antalet arbetsplatser som uppfyller rekommendationerna för Arbetsliv i rörelse av de arbetsplatser som uppfyller barometern för personalmotion (diagram 10). Barometern för personalmotion har genomförts endast en gång under 2021 och därför finns det ännu inga jämförelseuppgifter om den.

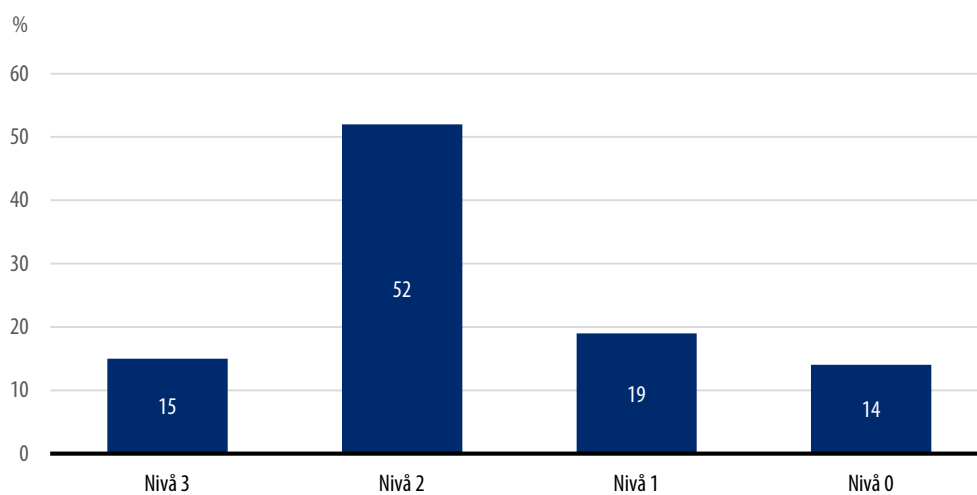
19 Varda = Informationsresursen inom småbarnspedagogiken

Figur 9. Utvecklingen av antalet kommuner som erbjuder motionsrådgivning 2020–2022.

Under 2023 erbjuds motionsrådgivning i alla städer med fler än 100 000 invånare.

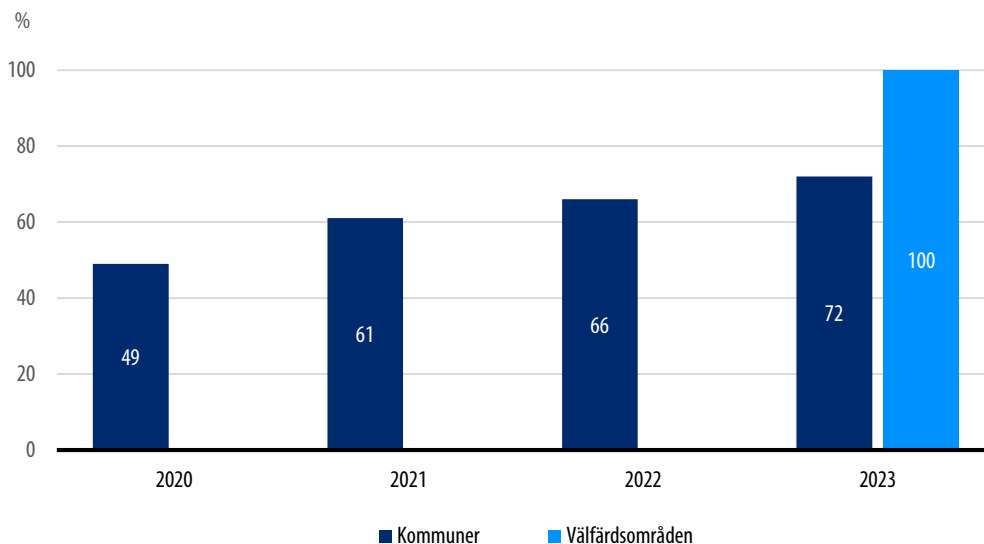
Figur 10. Antalet arbetsplatser som uppfyller rekommendationerna för Arbetsliv i rörelse enligt barometern för personalmotion 2021. NIVÅ 3 = Främjande av fysisk aktivitet är ett strategiskt val; NIVÅ 2 = Fysisk aktivitet hör till arbetsdagen; NIVÅ 1 = Motion hör till personalförmanerna. NIVÅ 0 = ingen verksamhet som främjar fysisk aktivitet.

I fortsättningen är det viktigt att identifiera behoven av att främja fysisk aktivitet bland personer i arbetsför ålder på arbetsplatserna. För närvarande använder cirka hälften av arbetsplatserna sätt som främjar motion, men endast på cirka 15 procent av arbetsplatserna är detta en strategiskt ledd verksamhet.

För Äldre i rörelse användes antalet kommuner och välfärdsområden som deltar i de regionala lärande nätverken Äldre i rörelse som indikator (diagram 11).

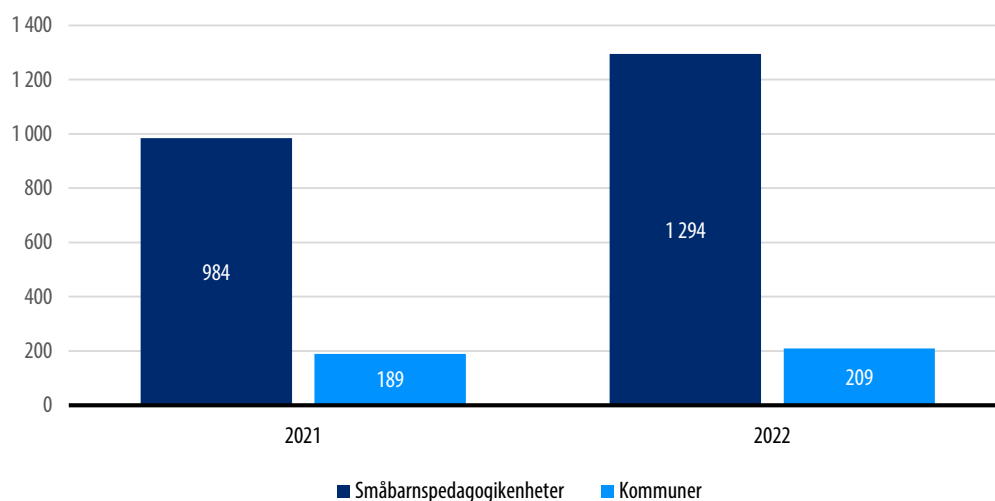
Figur 11. Kommuner och välfärdsområden som hör till de lärande nätverken Äldre i rörelse 2020–2023.

Under 2019 deltog 49 procent och under 2023 72 procent av kommunerna i lärande nätverk. Av de välfärdsområden som inledde sin verksamhet 2023 deltog alla i de lärande nätverken Äldre i rörelse.

För verksamheten Familjen i rörelse som inleddes 2020 användes antalet småbarnspedagogiker som deltar i kampanjen Vardagsäventyr som processmätare (diagram 12). Kampanjen genomfördes tillsammans med Småbarnspedagogiken i rörelse.

Figur 12. Antalet småbarnspedagogikenheter och kommuner som deltog i kampanjen Vardagsäventyr 2021–2022.

Under 2022 genomfördes kampanjen av 1 294 småbarnspedagogikenheter och 35 rådgivningsbyråer, genom vilka man nådde 81 485 familjer i 209 kommuner. Antalet omfattade 22 procent av barn under skolåldern och deras familjer samt 35 procent av de barn som deltar i småbarnspedagogiken.

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

PB 29 00023 Statsrådet
Tfn 0295 16001 (växel)
okm.fi/sv

ISSN 1799-0351 PDF
ISBN 978-952-263-972-1 PDF